

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

Shimon and Levi

On the Positives and Perils of Passion, Zealousness and Extremism

Rabbi Doron Perez

1. בראשית מ"ט: ה'ו'

2. רש"י: בראשית מ"ט: ה'ו'

מ"ט:ה'

שמעון ולוי אחים. בעצה אחת על נפשם ועל יוסף; ויאמרו איש אל אחיו, ועתה לכו ונהרגהו, מי הם? א"ת ראובן או יהודה, הרי לא הסכימו בהריגתו; א"ת בני השפחות, הרי לא היתה שנאתן שלמה, שנאמר והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה וגו', יששכר וזבולן לא היו מדברים בפני אחיהם הגדולים מהם; על כרחך שמעון ולוי הם שקראם אביהם אחים:

כלי חמס. אמונות זו של רציחה, חמס הוא בידיהם – מברכת עשו היא זו, אמונות שלו היא – ואתם חמסותם אותה הימנו:

מכרתיהם. לשון כלי זין, הסיף בלשון יוני מכי"ר, תנחומא. דבר אחר מכרתיהם – בארץ מגורתם נהגו עצמן בכלי חמס, כמו מכרתיהם ומלדתיהם (יחזקאל טז), וזהו תרגום של אנקלוס:

Shimon and Levi are brothers. In one conspiracy concerning Shechem and Yoseif. And one said to another [lit. one to his *brother*] “come now and let us kill him.” Who were these [two?]. If you claim that they were Reuven or Yehudah—they did not consent to his killing. If you claim that they were the handmaids’ sons—their hatred was not so complete, for it is said, “And the lad was with the sons of Bilhah and the sons of Zilpah, etc.” Yissachar and Zevulun would not have spoken before their older brothers. You are, therefore, forced to conclude that they were Shimon and Levi whose father referred to them as “brothers.”

Instruments of violence. This craft of murder is חמס — wrongfully in their possession. This is part of Eisav’s blessing. It is *his* craft and you usurped it from him.

Are their wares. מכרתיהם refers to weapons. In Greek the term for sword is מכי ר. Another explanation of מכרתיהם: in the land of their sojournings [מגורתם] they became accustomed to the use of weapons. As in: “Your habitat and your native land.” This, too, is the translation of Onkelos.

מ"ט:ו'

בסדם אל תבא נפשי. זה מעשה זמרי, כשנתקבצו שבטו של שמעון להביא את המדינית לפני משה ואמר לו, זו אסורה או מתרת? אם תאמר אסורה, בת יתרו מי היתירה לך? – אל יזכר שמי בדבר, זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני ולא כתב בן יעקב:

בקהלם. כשיקהיל קרח, שהוא משבטו של לוי, את כל העדה על משה ועל אהרן,

אל תחד כבודי. שם, אל יתיחד עמם שמי, שנאמר קרח בן יצחק בן קהת בן לוי, ולא נאמר בן יעקב; אבל בדברי הימים, כשנתייחסו בני קרח על הדוכן, נאמר בן קרח בן יצחק בן קהת בן לוי בן ישראל (דברי הימים א ו'):

אל תחד כבודי. כבוד לשון זכר הוא, ועל כרחך אתה צריך לפרש במדבר אל הכבוד ואומר אתה, כבודי אל תתייחד עמם כמו לא תחד אתם בקבורה (ישעיה י"ד):

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

כי באפם הרגו איש. אלו חמור ואנשי שכם, ואינן חשובין בלם אלא כאיש אחד; וכן הוא אומר בגדעון, והכית את מדן כאיש אחד (שופטים ו') וכן במצרים סוס ורכבו רמה בים, זהו מדרשו. ופשוטו, אנשים הרבה קורא איש – כל אחד לעצמו, באפם הרגו כל איש שכעסו עליו, וכן וילמד לטרף טרף אדם אכל (יחזקאל י"ט):
וברצנם עקרו שור. רצו לעקר את יוסף שנקרא שור, שנאמר בכור שורו הדור לו (דברים ל"ג). עקרו אשרי"טיר בלעז, לשון את סוסייהם תעקר (יהושע י"א):

My soul will not enter their secret plotting . This refers to the episode of Zimri. When the tribe of Shimon gathered to bring the Midianite woman before Moshe, they said to him, "Is this woman prohibited or permitted [as a wife]? Should you say she is prohibited, then who permitted you to marry Yitro's daughter?" "Let my name not be mentioned in that matter." [This came to be] as it is said: "Zimri, son of Salu, a prince of a Shimonite household," and does not write "[Shimon] the son of Yaakov."

With their assembly. When Korach, who is of Levi's tribe, will assemble the entire congregation against Moshe and Aharon.

Let my honor not be identified. "There—let my name not be identified with them." As it is said: "Korach, son of Yitzhar , son of Kehst, son of Levi ." and does not mention "the son of Yaakov." Whereas in Divrei Hayamim when the lineage of Korach is recorded concerning the "platform," it is said: "Son of Korach, son of Yitzhar, son of Kehat , son of Levi, son of Yisrael."

Let my honor not be identified. The word כבוד —honor is masculine. You must therefore explain [אל תחד] [כבודי] as if he would be addressing the כבוד saying: "You, my honor, do not identify yourself with them." As in: "You will not be united with them in burial."

For in their anger they killed a man. This refers to Chamor and the people of Shechem but, are considered as no more than one man. Similarly, it is said concerning Gidon: "You will smite Midian as one man." Similarly, concerning Egypt, [it states]: "A horse and its rider, He threw into the sea." This is the Midrashic interpretation. But, its plain explanation is: Many people can be referred to as "man" when referring to each as an individual—in their anger they killed each person at whom they were angry. Similarly: "He learned to catch the prey, he consumed man," [meaning: men].

And through their willfulness they maimed an ox. [Meaning:] they wished to exterminate Yosef who is called "ox," as it is said: "His glory is like a first-born ox" עקרו is *esjareter* in Old French. Similar to: "You will hamstring [תעקר] their horses."

3. במדבר ט"ז: ג'

4. במדבר ט"ז: יא-ט"ו.

5. במדבר כ"ה: א'-ט"ז.